

Kotitalo tuhkana.

Surullinen, syvälle mieleen syöpynt muisto liittyy ylläolevaan kuvaan. Siinä ovat jäännökset joulukuun 21 ja 22 päivän välisenä yönä 1880 ankarassa tulipalossa hävinneestä kotitalostamme, meidän kaikkien 13 sisaruksen ainoasta yhteisestä lapsuudenkodistamme. — Silloiset Oulun lehdet antavat tapahtumasta seuraavan kuvauksen:

„Yöllä vasten eilistä päivää kello 2—3 välillä aamulla herättivät kamalat palomerkit kaupungin asukkaat heidän unestaan. Valkea oli päässyt irti makasiininhoitaja F. M. Hellmanin kartanossa Kajaaninkadun ja Pikku Uudenkadun kulmassa, ja kohta oli päärakennus aivan liekkien vallassa. Asukkaat“ — joita oli, vieraat, m. m. molemmat tätimme miehineen, niihin luettuina, yhteensä 22 henkeä — „voivat töintuskin pelastua“ — meidät 3 nuorinta lasta vietiin suoraan vuoteesta naapuritaloon ja eräs maalta tullut tuttavamme Rankinen pelastettiin viime hetkessä savulla täyttyvästä vintistä — „ja muutamain heistä“ — m. m. isämme, joka yritti jäädä järjestämään tavarain pelastamista — „täytyi paeta akkunan kautta pelastaakseen henkensä.

Kaupunkimme vapaaehtoinen palokunta ehti molempine ruiskuineensa ensimmäisenä palopaikalle, ja pelastustyö oli kohta täydessä voimassa. Ääretön väkijoukko“ — oli nim. parhaallaan markkinat — „oli myös pian ehtinyt palopaikalle, ja niin maalaiset kuin kaupunkilaiset koettivat parantansa estääkseen tulen tuhoja. Kasakoita“ — joita oli sijoitettuna Ouluun yksi komennuskunta — „varsinkin kiitetään reippaudestaan. — Mutta jo sammutusjoukkojen saapuessa paikalle oli koko asuinrakennus yhtenä ainoana suunnattomana lieskana. Liekit loimusivat korkeuteen, valaisten koko kaupungin, ikäänkuin olisi ollut selvä päivä. Oli onni, että ilma oli täysin tyyni, sillä tulen ehdittyä päästä sellaiseen voimaan olisi ollut mahdotonta estää sen leviämistä, ja luultavasti olisi suuri osa kaupunkia joutunut tuhon omaksi. Tuli uhkasi kuitenkin levitä lähikartanoihin. Varsinkin oli kapteeni Huovisen vastapäätä kadun toisella puolella oleva talo suuressa vaarassa: akkunoista särkyi melkein kaikki ruudut, ja seinä on aivan mustaksi korventunut. Tullivahtimestari Samulinin kartano oli myöskin vaarassa: muuan

pieni asuinhuone ennätettiin väkivoimalla repiä alas, ennenkuin tuli siihen syttyi. Kovien ponnistusten jälkeen oli tuli vihdoin kello 6 aikana saatu sammumaan, mutta päärakennus Hellmanin kartanosta ja osa ulkokuoneista oli muutamissa tunneissa muuttunut poroksi. Porttikäytävän toisella puolella oleva pienempi asuinrakennus — „pikku puoli“, joka oli muille vuokratuna, mutta jonne heti palon jälkeen pääsimme asumaan — „säilyi“ — ihme kyllä — „kokonaan vahingoittumattomana“.

Tuli oli päässyt alkuun Pikku Uudenkadun puoleisesta ulkokuoneesta puisesta tuhka-astiasta, johon palvelija ajattelemattomasti ja vastoin ohjeita oli tyhjentänyt tuhkaa, joka oli vasta 16 tuntia ehtinyt olla rautasankossa. Lautaseinää myöten tuli nopeasti nousi yläkertaan, jossa, paitsi markkinoilta juuri ostettuja runsaita ruokavaroja, oli tulenruokana kaksi isoa, kymmeniä litroja lamppuöljyä sisältävää kanisteria. Äiti ensimmäisenä huomasi vaaran. Yöllä herätessään hän oli tavallisuuden mukaan,

aina valpas ja huolekas kun oli, lähtenyt liikkeelle katsoakseen, onko talossa kaikki kuin olla pitää, tulet sammutettuina j. n. e. Isän huoneen ikkunasta hän oli silloin huomannut navetan seinässä valon heijastusta. Äiti aavisti heti pahinta, mutta malttoi mielensä ja meni herättämään isää mahdollisimman varovaisesti, ettei hän kovin säikähtäisi. Isä kuitenkin menetti jonkun verran tyyneytensä.

Joulunpyhät olivat edessä. Mutta ettei lähestyvä juhla muodostuisi meille aivan kolkoksi ja ilosta osattomaksi, siitä muutamat vanhusemme ja kotimme hyvät ystävät heti palon jälkeisenä päivänä koettivat parhaansa mukaan huolehtia, varustaen meidät sekä ruualla että välttämättömillä vaatteilla, jotka varsinkin me nuorimmat perheenjäsenet olimme menettäneet.

Sekä talo että irtain omaisuus olivat palovakuutetut, mutta eivät täydestä arvostaan: edellinen 10,900, jälkim. 6,000 markasta. Osa irtaimistosta, m. m. lehmät, ehdittiin pelastaa

O. L. M.

